

Derfor frifandt Højesteret Dansk Folkeparti

Det er Folketinget og regeringen, der bestemmer, hvilke udlændinge der skal have dansk statsborgerskab. Det siger grundloven. Men hvilke grænser gælder der for den politiske debat herom?

JENS PETER CHRISTENSEN

Har været højesteretsdommer siden 2006. Forinden professor i stats- og forvaltningsret ved Aarhus Universitet. Har været formand for en lang række lovforberedende udvalg.

De andre medlemmer af Weekendpanelet:

BERTHA HAARDER

EMILIA VAN HAUEN

CLAUS BRYLD

ELISABETH DONS CHRISTENSEN

SAMIRA NAWA AMIRI

BENTE TROENSE

Weekendpanelet

»Ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov«. Sådan lyder grundlovens § 44. Bestemmelsen stammer helt tilbage fra vores første grundlov, Junigrundloven af 1849. Formålet med bestemmelsen er at give Folketinget hånd i hanke med, hvilke udlændinge der skal tildeles indfødsret, altså statsborgerskab. I praksis betyder bestemmelsen, at den minister, hvorunder indfødsret hører (for tiden udlændinge- og integrationsministeren, tidligere var det justitsministeren), to gange om året fremsætter lovforslag om meddelelse af indfødsret til en række personer, der så med navn og bopælskommune er opregnet i forslaget.

I sidste måned havde Højesteret en sag, der udsprang netop af grundlovens indfødsretsbestemmelse. Spørgsmålet i sagen var, om Dansk Folkeparti kunne dømmes for ærefornærmelse sigtelser efter straffelovens § 267 ved den 29. maj 2013 at have indrykket en hellsidesannonce i Ekstra Bladet, Jyllands-Posten og Kristeligt Dagblad og på partiets egen hjemmeside. Annoncen blev bragt i forlængelse af den politiske debat, der fandt sted ved Folketingets første behandling den 25. april 2013 af justitsminister Morten Bødskovs lovforslag om meddelelse af indfødsret, og før andenbehandlingen af lovforslaget den 30. maj 2013. Under Folketingets behandling af lovforslaget var det over for Folketingets Indfødsretsudvalg blevet oplyst af justitsministeren, at en af de personer, der var nævnt i lovforslaget, kunne være til fare for statens sikkerhed, men det var ikke blevet oplyst, hvem det var.

I Dansk Folkepartis annonce var det i overskriften anført, at »Regeringen og de andre partier deler statsborgerskaber ud med rund hånd: En på listen er til fare for Danmarks sikkerhed. Nu bliver han dansker ... Socialdemokratiets justitsminister Morten Bødskov kender navnet på den potentielle terrorist. Men han vil ikke fortælle Folketinget, hvem det er blandt de knap 700 ...«. I annoncen var de 685 personer, der var omfattet af justitsministerens lovforslag om meddelelse af indfødsret, optrykt

med navn og bopælskommune i overensstemmelse med lovforslagets tekst. 15 af de personer, der var omfattet af lovforslaget, anlagde på grund af annoncen sag mod Dansk Folkeparti. De 15 personer ville have partiet dømt efter straffelovens § 267 om injurier. Det hedder i straffelovens bestemmelse, at man kan straffes, hvis man »krænker en andens ære« ved at »fremsette eller udbrede sigtelser for et forhold, der er egnet til at nedsætte den fornærmede i medborgeres agtelse«. Spørgsmålet var, om det var det, Dansk Folkeparti havde gjort med partiets annonce.

Byrettens og landsrettens svar var "ja", og Dansk Folkeparti blev derfor ved begge instanser dømt til at betale en bøde på 10.000 kr. samt en tortgodtgørelse på 10.000 kr. til hver af de 15 personer. Det centrale i byrettens og landsrettens begrundelse var, at annonceteksten med tilhørende angivelse af navnene på de 685 personer var – som landsretten formulerede det – »udtryk for en beskyldning over for hver enkelt af de indstævnte om at være til fare for Danmarks sikkerhed og at være en potentiel terrorist, og at der herved er tale om fremsættelse af ærekrænkende

sigtelser i form af den udtrykte mistanke om strafbare forhold over for dem hver især.«

Den vurdering var Højesteret ikke enig i. Højesteret fandt, at det afgørende ved vurderingen af, om der forelå en overtrædelse af straffelovens § 267, måtte være, hvordan en almindelig læser ville opfatteannoncens udsagn ud fra udsagnenes indhold og kontekst. Efter Højesterets opfattelse måtte annoncen af en almindelig læser opfattes som en politisk menings-tilkendegivelse om, at der ikke bør meddeles indfødsret til en person, der er til fare for statens sikkerhed og ikke som en beskyldning mod hver enkelt af de 685 personer for at være til fare for statens sikkerhed og en potentiel terrorist. Dommerne lagde herved også vægt på opsætningen af udsagnene i annoncerens overskrifter og tekst samt på, at navnene på de 685 personer ikke i sig selv fremstod som det centrale budskab.

Ud fra annoncerens indhold og kontekst måtte en almindelig læser forstå annoncen sådan, at udsagnene om, at »En på listen er til fare for Danmarks sikkerhed« og »den potentielle terrorist (...) er blandt de knap 700« alene angik

én ud af de 685 personer. Højesteret fandt, at den mistænkeliggørelse af samtlige 685 personer, der lå i disse udsagn, for hver enkelt på listen var så vag, at den ikke kunne anses for at krænke nogen enkeltpersons ære. Højesteret frifandt derfor Dansk Folkeparti.

Man kan sige, at Højesteret afgjorde sagen som en rent strafferetlig sag: Var annoncen udtryk for en sigtelser i injuriebestemmelsens forstand eller ej? Højesterets svar var "nej", og Højesteret havde derfor ikke anledning til at gå nærmere ind i mere principielle spørgsmål om, hvor grænserne for den politiske ytringsfrihed går. Hæver man imidlertid blikket lidt, kan man sige, at når grundloven udtrykkeligt gør det til et lovgivningsanliggende at bestemme, hvilke udlændinge, der skal have statsborgerskab, så må der også være mulighed for at rejse en politisk debat om indholdet af loven. Og en sådan debat kan også, som i sagen om Dansk Folkepartis annonce, angå rimeligheden af, at et flertal i Folketinget ville meddele indfødsret til en person, der kunne være til fare for statens sikkerhed, og at justitsministeren ikke ville fortælle Folketinget, hvem personen var.

rubrik tag with dummy text. Duis aute irure dolor

Byline byline byline
Byline_regular

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pa-

riatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat

nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu

fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse

se cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in vol